

PROPOSICIÓ DE LLEI DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA

 **GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

**Comissionat de la Presidència per l'impuls federal,
el memorial democràtic i la llei electoral**
Ferran Pedret

La memòria democràtica representa un dels valors fonamentals de la democràcia en el segle XXI. És un valor que ens ha de permetre a la societat, especialment a la catalana i espanyola, avançar cap a un futur més democràtic i lliure sense oblidar el nostre passat.

El nostre objectiu és la consolidació d'una política de memòria coherent i integral, amb una dotació econòmica suficient, que garanteixi el coneixement i el manteniment de la memòria històrica de Catalunya com a patrimoni col·lectiu que testimonia la resistència i la lluita pels drets i les llibertats democràtiques, així com el reconeixement i la rehabilitació de la ciutadania que ha patit persecució a conseqüència de la defensa de la democràcia i de llurs opcions personals, ideològiques o de consciència.

Un dels objectius del Govern Alternatiu de Catalunya és promoure una Llei de la memòria democràtica catalana, a partir de la nostra Proposició de Llei de memòria democràtica de 2018, que reculli i millori les disposicions de la Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, però que n'ampliï l'objecte, abastant el conjunt d'aspectes relacionats amb la memòria històrica que són necessaris per donar compliment efectiu a les previsions de l'article 54 de l'Estatut.

Necessitat de la iniciativa

La legislació catalana en matèria democràtica és de caràcter fragmentari. Trobem, en primer lloc, la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, que creà aquesta entitat de dret públic dotada de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, amb l'objecte de desplegar les polítiques públiques del Govern en matèria de memòria.

En segon lloc, trobem la Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes. Totes dues obra dels governs catalanistes i d'esquerres.

Finalment, trobem la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.

D'altra banda, cal considerar l'impacte de l'aprovació de la Llei 16/2020, del 22 de desembre, de la desaparició forçada de menors a Catalunya, una iniciativa socialista, sobre una part de la matèria que la Llei de Memòria Democràtica de Catalunya podria abastar.

Es fa necessari, doncs, disposar d'una llei que no es limiti a agrupar i refundre els tres textos existents, sinó que ompli els buits entre ells, contemplant els aspectes que no s'hi preveuen, i suposi una regulació completa, coherent i integral de la memòria democràtica a Catalunya.

Antecedents en l'anterior legislatura

A l'inici de la XII Legislatura, el Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar va presentar una Proposició de Llei amb aquesta mateixa intenció, de la qual l'actual és hereva, i l'amplia i modifica parcialment. L'esmentada iniciativa va superar el debat a la totalitat, i ens vam mantenir fidels a l'acord d'esperar al Projecte de Llei que el Govern de la Generalitat havia anunciat que portaria immediatament al Parlament. Va transcórrer tota la legislatura sense que el Govern registrés el projecte. No esperarem més.

Principals novetats que introdueix la iniciativa

- Introducció del Cens general de víctimes, de totes les tipologies i, dins d'aquest, hi incorpora el Cens de persones desaparegudes creat per la Llei 10/2009, del 30 de juny, així com incorpora la regulació del Mapa de Fosses.
- Agilitació del procediment i dels protocols per a la localització, recuperació, identificació i trasllat de restes, i reforçament del paper i les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.
- Regulació del Banc de dades d'ADN i el programa d'identificació genètica, que existeixen ara com a política pública, però no compten fins ara amb una regulació amb rang de llei.
- Es crea un protocol d'informació per indicis de la comissió de delictes en les investigacions de les troballes respecte a persones desaparegudes, es preveu l'exercici d'accions per part de l'Administració de la Generalitat, es dona contingut al dret d'informació i assistència jurídica de les víctimes, i s'estableixen mecanismes per al seguiment d'informes i recomanacions estatals i internacionals.
- Es millora la protecció de la documentació relativa a la memòria democràtica i la seva preservació, així com se'n facilita l'accés.
- S'amplia la tipologia dels llocs i itineraris de memòria democràtica, se n'amplia la protecció i es potencia la seva interpretació i difusió.
- Conté disposicions de reconeixement i foment del moviment memorialista, i es crea un registre d'entitats de víctimes i d'entitats memorialistes.
- Potencia el paper del Memorial Democràtic i reforça el paper del moviment memorialista dins d'aquest.
- Inclou un règim sancionador per les infraccions previstes, i per garantir el compliment de les disposicions de la llei.
- Es preveu la privació d'ajudes i subvencions públiques a persones físiques i jurídiques per actes contraris a la Llei de Memòria Democràtica.
- Conté disposicions relatives als actes, símbols i vestigis contraris a la memòria democràtica, per donar eines per evitar que es produeixi un enaltiment del feixisme, el nazisme o la Dictadura.